

**PENGARUH MOTIVASI DAN PELUANG
PEMBELAJARAN DALAM PEMUPUKAN
BUDAYA BELAJAR PELAJAR**

NORISAH SAMUTU

UMMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**SEKOLAH PENDIDIKAN DAN PEMBANGUNAN SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2012**

**PENGARUH MOTIVASI DAN PELUANG
PEMBELAJARAN DALAM PEMUPUKAN
BUDAYA BELAJAR PELAJAR**

NORISAH SAMUTU

UMS

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN**

**SEKOLAH PENDIDIKAN DAN PEMBANGUNAN SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2012**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

JUDUL: PENGARUH MOTIVASI DAN PELUANG PEMBELAJARAN DALAM PEMUPUKAN BUDAYA BELAJAR PELAJAR

IJAZAH: SARJANA PENDIDIKAN

Saya, NORISAH SAMUTU, Sesi Pengajian 2009-2012, mengaku membenarkan tesis Sarjana Pendidikan ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat seperti berikut:

1. Tesis ini adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972).

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan).

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh,

(Tandatangan Penulis)

(Tandatangan Pustakawan)

Alamat Tetap:

Tarikh: 21 April 2012

Dr. Sabariah Sharif
Penyelia

PENGAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya.

21 April 2012

NORISAH SAMUTU
PT20098010

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **NORISAH BINTI SAMUTU**

NO. PELAJAR : **PT20098010**

TAJUK : **PENGARUH MOTIVASI DAN PELUANG PEMBELAJARAN
DALAM PEMUPUKAN BUDAYA BELAJAR PELAJAR**

IJAZAH : **SARJANA PENDIDIKAN
(PENGURUSAN KURIKULUM)**

TARIKH VIVA : **14 DISEMBER 2011**

DISAHKAN OLEH

1.

PENYELIA

Dr. Sabariah Sharif

Tandatangan

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGHARGAAN

Syukur Alhamdulillah. Segala puji kepada ALLAH SWT yang telah melimpahkan kurnia dan kekuatan yang tiada terhingga kepada penyelidik sehingga dapat menyempurnakan penyelidikan walaupun berdepan dengan pelbagai hambatan. Rasa penuh kesyukuran dipanjatkan kepada yang maha ESA dengan nikmat kesihatan dan tenaga yang diberikan sehingga penyelidik dapat menyempurnakan penyelidikan dalam jangka masa yang telah dirancang. Penyelidik juga ingin menyampaikan perasaan terima kasih yang tidak terhingga kepada insan-insan yang terus memberi dorongan bagi menyempurnakan sebuah penyelidikan ini. Berkat kesabaran dan komitmen yang dipupuk akhirnya tesis ini dapat disempurnakan oleh penyelidik. Kejayaan menyempurnakan penyelidikan ini adalah hasil daripada kerjasama, bimbingan dan tunjuk ajar daripada pelbagai pihak. Penyelidik mengambil kesempatan untuk merakamkan jutaan terima kasih dan setinggi penghargaan kepada Dr. Sabariah Sharif (penyelia) atas segala bimbingan dan tunjuk ajar yang diberikan tanpa mengira masa, tempat dan tenaga. Segala bimbingan dan tunjuk ajar yang diberi oleh penyelia kajian telah mampu menjana semangat, minda dan idea penyelidik sehingga berjaya menyempurnakan penulisan penyelidikan ini.

Setinggi penghargaan juga diucapkan kepada Prof. Madya Dr. Mohd. Yusuf Abdullah (Dekan Sekolah Pendidikan dan Pembangunan Sosial, Universiti Malaysia Sabah) dan Pn. Hajjah Elina Haji Mohd. Kahar (Guru Cemerlang Bahasa Melayu) atas kesudian menyemak soal selidik bagi tujuan kesahan kandungan berdasarkan kepakaran masing-masing. Setinggi penghargaan juga diucapkan kepada pensyarah Sekolah Pendidikan dan Pembangunan Sosial Prof. Madya Dr. Baharom Mohamed dan Dr. Christina Peter Ligadu atas pandangan dan komen yang diberikan sebagai nilai tambah semasa pembentangan proposal penyelidikan. Tidak lupa juga ucapan terima kasih ditujukan kepada Lt. Kol. Prof. Datuk Dr. Kamaruzaman Hj. Ampon (Naib Canselor Universiti Malaysia Sabah), Prof. Madya Datin Dr. Mariam Abdul Latif (Dekan Pascasiswazah) dan kakitangan Pusat Pengajian Pascasiswazah atas bantuan terhadap segala urusan yang berkaitan dengan kajian ini. Tidak ketinggalan juga setinggi penghargaan dan terima kasih kepada Jabatan Pendidikan Sabah, pengetua sekolah dan penolong kanan berkenaan atas kebenaran menjalankan kajian di sekolah menengah bandar di Sabah dan pelajar-pelajar yang terlibat sebagai responden kajian.

Pengkaji juga amat menghargai jasa dan titipan doa restu daripada insan teristimewa ibu bapa Haji Samutu Haji Gustaham dan Hajjah Bongliah Haji Lulok dan ibu mertua Nulkisah Makraji. Tidak lupa juga insan kebanggaan dan tersayang iaitu suami Abdul Jawi Abnoh Sawi yang sanggup berkorban apa sahaja dan adik-adik serta ahli keluarga yang memberikan sokongan moral. Akhir sekali segala puji dan kebesaran kepada ALLAH SWT. dan segala kekurangan dan kesilapan datangnya daripada penyelidik. Semoga ALLAH SWT. membalas jasa baik semua pihak yang menyumbang idea dan kerjasama dalam menyempurnakan penulisan ilmiah ini.

Norisah Samutu
12 April 2012

ABSTRAK

PENGARUH MOTIVASI DAN PELUANG PEMBELAJARAN DALAM PEMUPUKAN BUDAYA BELAJAR PELAJAR

Tumpuan kajian adalah bertujuan untuk mengenal pasti pengaruh motivasi dan peluang pembelajaran terhadap budaya belajar pelajar. Teori Hirarki Keperluan Maslow (1970), Teori Pelaziman Klasik Pavlov dan Thondike (Tyler, 1997), Teori Behaviorisme dan Teori Pembelajaran Sosial (Ramlah dan Mahani, 2004), Teori Humanistik dan kognitif (Ramlah dan Mahani, 2004) Model Pembelajaran Taba (Taba, 1962), Model Pemupukan Budaya Belajar (Faridah *et al.*, 2005), Model Pola Budaya Hofstede (1991) dan model motivasi Pembelajaran (Ahmad Zabidi, 2006) digunakan sebagai platform utama dalam kajian ini. Kaedah kajian tinjauan ini melibatkan sampel dalam kalangan pelajar tingkatan empat dan enam bawah di sekolah menengah bandar di Sabah. Instrumen yang digunakan ialah soal selidik yang dibahagikan kepada empat bahagian iaitu ciri demografi, skala budaya belajar pelajar, skala motivasi pembelajaran dan skala peluang pembelajaran. Data-data dianalisis dengan menggunakan perisian *SPSS for window* Versi 17. Analisis skor min, analisis univariat (*ANOVA*) dan pelbagai variat (korelasi *Pearson*, analisis regresi linear) digunakan bagi menguji hipotesis kajian pada aras signifikan $p < .05$. Keputusan ujian menunjukkan tahap motivasi ($m=3.37$), peluang pembelajaran ($m=3.24$) dan budaya belajar pelajar ($m=3.38$) berada pada tahap kurang memuaskan. Keputusan ujian juga menunjukkan terdapatnya perbezaan skor min yang signifikan dalam motivasi, peluang pembelajaran dan budaya belajar pelajar berdasarkan demografi yang telah diberi tumpuan. Keputusan ujian korelasi *Pearson* (r) juga menunjukkan terdapat korelasi positif yang signifikan antara elemen variabel terlibat dan variabel-variabel yang terlibat iaitu motivasi ($r=.291$, $p<.01$) dan peluang pembelajaran ($r=.330$, $p<.01$) dengan budaya belajar. Keputusan ujian regresi juga menunjukkan terdapatnya pengaruh variabel-variabel bebas terhadap variabel bersandar yang difokuskan. Hasil ujian analisis regresi menjelaskan motivasi ($R^2=.085$, $\beta=.291$, $p<.05$) dan peluang pembelajaran ($R^2=.109$, $\beta=.330$, $p<.05$) menyumbangkan pengaruh terhadap pemupukan budaya belajar dalam kalangan pelajar. Keputusan ujian ini menjelaskan bahawa motivasi dan peluang pembelajaran merupakan peramal yang perlu diberi perhatian kerana berupaya membentuk budaya belajar pelajar. Oleh itu perbezaan ciri demografi sampel kajian dan korelasi antara variabel kajian tidak harus dipinggirkan dalam pemupukan budaya belajar pelajar. Selain itu, kajian ini turut melihat kepentingan motivasi dan peluang pembelajaran pelajar sebagai salah satu faktor yang mampu menyumbangkan pengaruh terhadap pemupukan budaya belajar dalam kalangan pelajar di sekolah menengah bandar di Sabah. Secara amnya, dapatan kajian ini adalah konsisten dan menyokong kerangka teoritikal yang digunakan dalam kajian.

ABSTRACT

The focus of the study is to identify the influence of motivation and learning opportunities on students' learning culture. Maslow's Needs Hierarchy Theory (1970), Pavlov's and Thondike's Classical Conditioning Theory (Tyler, 1997), the Behaviorism and Social Learning Theory (Ramlah and Mahani, 2004), Humanistic and Cognitive Theories (Ramlah and Mahani, 2004), Taba Model (Taba , 1962), Fostering Cultural Learning Model (Faridah et al., 2005), Hofstede Cultural Pattern Model (1991) Motivation and Learning Model (Ahmad Zabidi, 2006) are used as the main platform in this study. This survey method involves a sample of Form Four and Lower Six secondary school students in Sabah. The instrument used was a questionnaire divided into four sections, namely demographic, the scale of student learning culture, learning motivation scale and the scale of learning opportunities. The data were analyzed using 'SPSS for Windows version 17' software. Analysis of mean score, univariate analysis (Anova) and multivariate (Pearson correlation, regression analysis) used for testing the hypothesis of a significant level of $p < .05$. The test results showed the level of motivation ($m=3.37$), opportunities for learning ($m=3.24$) and the learning culture of students ($m=3.38$) is at least satisfactory. The test results also showed that there were significant differences in mean scores in motivation, learning and cultural learning opportunities for students based on the demographic that has been given attention. The results of Pearson's correlation test (r) also showed a significant positive correlation between the elements and variables involved in any of these variables including the motivation ($r=.291, p<.01$) and learning opportunities ($r=.330, p<.01$) with the learning culture. The regression test results also showed that there was the influence of independent variables on the dependent variable that was focused on. The results of the regression analysis test explains that motivation ($R^2=.085, \beta=.291, p<.05$) and learning opportunities ($R^2=.109, \beta=.330, p<.05$) accounted for the effort of instilling the culture of learning among students. These test results make it clear that motivation and learning opportunities are predictors that should be considered as they are capable of forming learning culture in students. Therefore, differences in demographic characteristics of the sample and the correlation between the variables of the study should not be marginalized in the effort of nurturing learning culture among students. Moreover, this study also reflects on the importance of motivation and opportunity for learning as some of the factors that contribute to the effort of nurturing learning culture among students in secondary schools in Sabah. In general, these findings are consistent and support the theoretical framework used in the study.

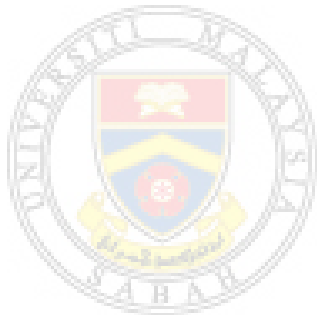
SENARAI KANDUNGAN

	Halaman
PENGAKUAN	iii
PENGESAHAN	iv
PENGHARGAAN	v
ABSTRAK	vi
<i>ABSTRACT</i>	vii
SENARAI KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xv
SENARAI SINGKATAN	xvi
BAB 1 : PENDAHULUAN	1
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	2
1.3 Pernyataan Masalah	11
1.4 Objektif Kajian	18
1.5 Soalan Kajian	18
1.6 Hipotesis Kajian	20
1.7 Kepentingan Kajian	21
1.8 Batasan Kajian	24
1.9 Definisi Konsep	26
1.9.1 Budaya	26
1.9.2 Belajar	27
1.9.3 Motivasi	27
1.9.4 Peluang	27
1.9.5 Pembelajaran	28
1.10 Definisi Operasional	28
1.10.1 Budaya Belajar	28
1.10.2 Motivasi Pembelajaran	29
1.10.3 Peluang Pembelajaran	30
1.11 Rumusan	30
BAB 2: SOROTAN LITERATUR	32
2.1 Pengenalan	32
2.2 Budaya Belajar Pelajar	32
2.2.1 Model Budaya Belajar	35
2.2.2 Pemupukan Budaya Belajar	47

2.3	Motivasi Pembelajaran Dalam Pemupukan Budaya Belajar	66
2.3.1	Teori Motivasi Pembelajaran	68
2.3.2	Model Motivasi Pembelajaran	70
2.3.3	Hubungan Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	73
2.3.4	Pengaruh Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	99
2.4	Peluang Pembelajaran Dalam Pemupukan Budaya Belajar	105
2.4.1	Teori Peluang Pembelajaran	105
2.4.2	Model Peluang Pembelajaran	107
2.4.3	Hubungan Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	109
2.4.4	Pengaruh Peluang Pembelajaran Terhadap Budaya Belajar	134
2.5	Kerangka Kajian	142
2.6	Variabel Kajian	144
2.7	Rumusan	144
BAB 3:	METODOLOGI KAJIAN	145
3.1	Pengenalan	145
3.2	Reka Bentuk Kajian	145
3.3	Lokasi Kajian	148
3.4	Populasi Kajian	149
3.5	Sampel Kajian	151
3.6	Instrumen Kajian	157
3.7	Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	161
3.8	Kajian Rintis	164
3.9	Tata Cara Pemerolehan dan Pengumpulan Data	169
3.10	Penganalisan Data	170
3.10.1	Analisis Deskriptif	171
3.10.2	Analisis Inferens	173
3.11	Rumusan	176
BAB 4:	DAPATAN KAJIAN	177
4.1	Pengenalan	177
4.2	Pemerihalan Ciri Demografi Responden	177
4.3	Kadar Respons Responden	178
4.4	Analisis Data Statistik	180
4.5	Kebolehpercayaan Dalaman Skala Pengukuran	181
4.6	Analisis Faktor Skala Pengukuran	183
4.7	Analisis Tahap Budaya Belajar, Motivasi Pembelajaran dan Peluang Pembelajaran	186
4.8	Analisis Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran, Peluang Pembelajaran dan Budaya Belajar	186
4.8.1	Keputusan Analisis Ujian- <i>t</i> dan <i>ANOVA</i> Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran Berdasarkan Ciri Demografi	187

4.8.2	Keputusan Analisis Ujian- <i>t</i> dan <i>ANOVA</i> Perbezaan Skor Min Peluang Pembelajaran Berdasarkan Ciri Demografi	190
4.8.3	Keputusan Analisis Ujian- <i>t</i> dan <i>ANOVA</i> Perbezaan Skor Min Budaya Belajar Berdasarkan Ciri Demografi	194
4.9	Analisis Hubungan antara Variabel Kajian	197
4.9.1	Keputusan Analisis Hubungan Motivasi Pembelajaran dan Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	197
4.9.2	Keputusan Analisis Hubungan Elemen Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	199
4.9.3	Keputusan Analisis Hubungan Elemen Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	200
4.10	Analisis Regresi antara Variabel Kajian	201
4.10.1	Keputusan Analisis Regresi Linear Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	202
4.10.2	Keputusan Analisis Regresi Linear Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	203
4.11	Ringkasan Penemuan Kajian	204
4.11.1	Tahap Motivasi Pembelajaran, Peluang Pembelajaran dan Budaya Belajar	205
4.11.2	Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran, Peluang Pembelajaran dan Budaya Belajar	205
4.11.3	Hubungan antara Variabel Kajian	206
4.11.4	Pengaruh antara Variabel Kajian	207
4.12	Rumusan	208
BAB 5:	RUMUSAN, PERBINCANGAN DAN CADANGAN	209
5.1	Pengenalan	209
5.2	Tahap Budaya Belajar, Motivasi Pembelajaran dan Peluang Pembelajaran	209
5.3	Perbezaan Motivasi Pembelajaran, Peluang Pembelajaran dan Budaya Belajar Berdasarkan Ciri Demografi	211
5.3.1	Perbezaan Motivasi Pembelajaran Berdasarkan Ciri Demografi	212
5.3.2	Perbezaan Peluang Pembelajaran Berdasarkan Ciri Demografi	215
5.3.3	Perbezaan Budaya Belajar Berdasarkan Ciri Demografi	218
5.4	Hubungan antara Variabel Kajian	222
5.4.1	Hubungan Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	222
5.4.2	Hubungan Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	230
5.5	Pengaruh antara Variabel Kajian	238
5.5.1	Pengaruh Motivasi Pembelajaran Terhadap Budaya Belajar	239
5.5.2	Pengaruh Peluang Pembelajaran Terhadap Budaya Belajar	241

5.6	Implikasi Kajian	243
	5.6.1 Implikasi Terhadap Kerangka Kajian	243
	5.6.2 Implikasi Terhadap Penyelidikan	244
	5.6.3 Implikasi Terhadap Pengamalan	245
5.7	Cadangan Kajian Masa Depan	246
5.8	Penutup	247
BIBLIOGRAFI		248
LAMPIRAN		272
LAMPIRAN A	Soal Selidik	
LAMPIRAN B	Semakan Pakar	
LAMPIRAN C	Analisis Faktor Kajian Rintis	
LAMPIRAN D	Ujian Normaliti	
LAMPIRAN E	Kebolehpercayaan Pekali Alpha	
LAMPIRAN F	Analisis Faktor Kajian Sebenar	
LAMPIRAN G	Surat Kebenaran Kajian	

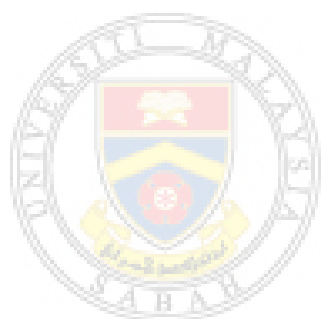

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 3.1	Penentuan Populasi Kajian 150
Jadual 3.2	Jumlah Populasi Kajian 150
Jadual 3.3	Penentuan Saiz Sampel Krejcie dan Morgan 154
Jadual 3.4	Sampel Kajian 156
Jadual 3.5	Kandungan Soal Selidik 159
Jadual 3.6	Permarkatan Item 161
Jadual 3.7	Keputusan Kajian Rintis 165
Jadual 3.8	Interprestasi Skor Min 172
Jadual 3.9	Alat Analisis Kajian 173
Jadual 3.10	Skala Kekuatan Hubungan 174
Jadual 3.11	Skala Kekuatan Pengaruh 175
Jadual 3.12	Spesifikasi Skala Pengukuran dan Kaedah Analisis Data 176
Jadual 4.1	Bilangan Responden Mengikut Ciri Demografi ($n=371$) 178
Jadual 4.2	Kadar Respons Responden dalam Kalangan Pelajar Tingkatan Empat dan Enam Bawah ($n=371$) 179
Jadual 4.3	Tahap Budaya Belajar, Motivasi Pembelajaran dan Peluang Pembelajaran Mengikut Skor Min ($n=371$) 186
Jadual 4.4	Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran Berdasarkan Jantina 187
Jadual 4.5	Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran Berdasarkan Umur 188
Jadual 4.6	Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran Berdasarkan Tempat Tinggal Pelajar 189

Jadual 4.7	Perbandingan Post-Hoc Turkey HSD Terhadap Motivasi Pembelajaran Mengikut Tempat Tinggal Pelajar	190
Jadual 4.8	Perbezaan Skor Min Peluang Pembelajaran Berdasarkan Jantina	191
Jadual 4.9	Perbezaan Skor Min Peluang Pembelajaran Berdasarkan Umur	192
Jadual 4.10	Perbezaan Skor Min Peluang Pembelajaran Berdasarkan Tempat Tinggal Pelajar	192
Jadual 4.11	Perbandingan Post-Hoc Turkey HSD Terhadap Peluang Pembelajaran Mengikut Tempat Tinggal Pelajar	193
Jadual 4.12	Perbezaan Skor Min Budaya Belajar Berdasarkan Jantina	194
Jadual 4.13	Perbezaan Skor Min Budaya Belajar Berdasarkan Umur	195
Jadual 4.14	Perbezaan Skor Min Budaya Belajar Berdasarkan Tempat Tinggal Pelajar	196
Jadual 4.15	Perbandingan Post-Hoc Turkey HSD Terhadap Budaya Belajar Mengikut Tempat Tinggal Pelajar	196
Jadual 4.16	Hubungan Motivasi Pembelajaran dan Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	198
Jadual 4.17	Hubungan Elemen Motivasi Pembelajaran dengan Budaya Belajar	199
Jadual 4.18	Hubungan Elemen Peluang Pembelajaran dengan Budaya Belajar	201
Jadual 4.19	Pekali Regresi Linear Stepwise Motivasi Pembelajaran Terhadap Budaya Belajar	203
Jadual 4.20	Pekali Regresi Linear Stepwise Peluang Pembelajaran Terhadap Budaya Belajar	204
Jadual 4.21	Perbezaan Skor Min Motivasi Pembelajaran, Peluang Pembelajaran dan Budaya Belajar	205
Jadual 2.22	Hubungan antara Variabel Kajian	207

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RAJAH

		Halaman
Rajah 2.1	Model Pola Budaya Hofstede (1991)	36
Rajah 2.2	Model Pembelajaran Taba	38
Rajah 2.3	Model Faktor Mempengaruhi Budaya Belajar	40
Rajah 2.4	Model Motivasi Pembelajaran	71
Rajah 2.5	Model Peluang Pembelajaran	108
Rajah 2.6	Model Kerangka Kajian	142
Rajah 3.1	Fasa Kaedah Pensampelan	157

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI SINGKATAN

<i>ANOVA</i>	-	<i>Analisis Varians</i>
<i>BE</i>	-	<i>Beyond Excellence</i>
Bil.	-	Bilangan
BPPDP	-	Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan
HEM	-	Hal Ehwal Murid
<i>HSD</i>	-	<i>Post-Hoc Tukey Honestly</i>
<i>IFI</i>	-	<i>Incremental Fix Index</i>
<i>ICT</i>	-	<i>Impormation Comunication Tecnology</i>
IPTA	-	Institusi Pengajian Tinggi Awam
JNS	-	Jemaah Nazir Sekolah
JPNS	-	Jabatan Pelajaran Negeri Sabah
JPNS	-	Jabatan Pelajaran Negeri Selangor
JPT	-	Jabatan Pengajian Tinggi
KBSR	-	Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah
KBSM	-	Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KPM	-	Kementerian Pelajaran Malaysia
NGO	-	Pertubuhan Bukan Kerajaan
PIBG	-	Persatuan Ibu Bapa dan Guru
PIPP	-	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan
PPD	-	Pegawai Pelajaran Daerah
SBP	-	Sekolah Berasrama Penuh
SM	-	Sekolah Menengah
SPI	-	Surat Pekeliling Ikhtisas
<i>SPSS</i>	-	<i>Statistical Package For Social Science</i>
SPM	-	Sijil Pelajaran Malaysia
SRJK	-	Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Cabaran yang dihadapi dalam bidang pendidikan sekitar tahun 2000 jauh lebih rumit berbanding sebelumnya kerana harapan masyarakat terhadap pendidikan pelajar menjadi semakin kompleks. Cabaran tersebut perlu ditangani melalui pengurusan pendidikan yang menggerakkan amalan budaya belajar dalam kalangan pelajar dengan membuat perubahan dari segi sikap, nilai dan prestasi pembelajaran pelajar di sekolah (Abdul Ghani dan Tang, 2006). Kebanyakan pelajar begitu leka dalam pembelajarannya dan kurang berminat terhadap pelajaran. Perkara ini selalunya dikaitkan dengan budaya belajar yang rendah dalam kalangan pelajar. Isu ini perlu dibahaskan dan diberi perhatian secara serius oleh semua pihak bagi mencari formulasi yang sesuai untuk memupuk budaya belajar dalam kalangan pelajar.

Senario pendidikan sekitar tahun 2000 juga amat memerlukan guru menjadi kreatif dan inovatif supaya dapat memupuk minat dan motivasi dalam pemupukan budaya belajar dalam kalangan pelajar. Fenomena ini memerlukan guru mempunyai daya kreativiti yang tinggi dalam metod pengajaran mereka untuk mencorakkan perkembangan minda, emosi, sikap dan nilai para pelajar (Abdul Rahim, 1999). Selaras dengan aspirasi tersebut, kerajaan juga telah menyediakan peluang pembelajaran yang luas kepada pelajar. Begitu juga sekolah sentiasa berusaha mewujudkan iklim pembelajaran yang kondusif bagi memberi ruang kepada pelajar meneruskan pelajarannya sehingga ke peringkat seterusnya. Namun demikian, peluang pembelajaran yang disediakan telah disia-siakan oleh pelajar sehingga menjejaskan harapan negara untuk membentuk pelajar yang berminda kelas pertama. Sehubungan itu, pelajar perlu diberikan suntikan motivasi dan didedahkan dengan peluang pembelajaran yang luas untuk memupuk budaya

belajar dalam kalangan pelajar. Budaya belajar adalah kunci kejayaan dan kecemerlangan akademik pelajar.

1.2 Latar Belakang Kajian

Isu permasalahan disiplin pelajar di sekolah memberi kesan terhadap pemupukan budaya belajar pelajar. Perkara ini diakui oleh Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) bahawa faktor-faktor luar sekolah mempunyai kesan dan pertalian yang signifikan ke atas disiplin dan produktiviti pelajar di sekolah. Hal ini tentunya akan menjadi halangan dalam pemupukan budaya belajar pelajar semasa berada di sekolah. Menurut Kementerian Pelajaran Malaysia (2002) masalah disiplin boleh berpunca daripada dua perkara. Pertama situasi keluarga, taraf sosio ekonomi, pergaduhan, persekitaran dan budaya dari mana pelajar itu dilahirkan; dan kedua faktor sekolah yang berpunca daripada kegagalan pengurusan, corak budaya sekolah yang kurang memberangsangkan dari segi perkembangan intelek, sosial, rohaniah dan kemahiran yang sewajarnya dalam kalangan pelajar dan guru.

Selain itu, KPM (2002) juga telah membuat beberapa perakuan untuk mengatasi masalah disiplin pelajar di antaranya, (a) kerjasama sekolah dengan ibu bapa, (b) semua pihak harus mengamalkan kepimpinan melalui teladan pada setiap masa sebagai role model kepada pelajar, (c) nilai positif di sekolah seharusnya juga diberi penekanan yang sama di rumah dan (d) keperluan memperbaiki hubungan sesama manusia perlu diberi tumpuan sewajarnya. Guru sebagai ahli masyarakat hendaklah mengambil peluang untuk menggalakkan masyarakat aktif dalam pendidikan kerana boleh memberi manfaat besar kepada sekolah (Pusat Perkembangan Kurikulum, 2001). Sehubungan itu, KPM (2002) juga memberi fokus untuk membangunkan perhubungan sesama manusia yang meliputi corak dan pola hubungan sekolah-komuniti.

Selanjutnya pelajar yang mengalami stres boleh memberikan halangan dalam pemupukan budaya belajar. Stres merupakan satu keadaan yang boleh merendahkan psikologi seseorang individu seperti mengurangkan semangat keyakinan diri dan menurunkan inovasi seseorang pelajar untuk terus maju ke

hadapan. Keadaan ini amat ketara sekali dalam kalangan pelajar yang bermasalah di sekolah. Perkara ini dibuktikan dalam kajian Akma dan Bhasah (2005) mengenai stres dalam kalangan pelajar bermasalah di sekolah menengah. Kajian ini cuba melihat stres dalam kalangan 130 orang pelajar yang bermasalah di beberapa buah sekolah dalam Daerah Kemaman, Terengganu. Kajian kes ini telah dapat menyingkap bahawa 22 peratus pelajar bermasalah mempunyai stres tinggi yang perlu diberikan perhatian rapi. Kajian ini juga mendapati pelajar yang tinggal bersama keluarga mengalami stres tinggi berbanding dengan pelajar yang tidak tinggal bersama keluarga. Hal ini menyebabkan, stres yang dialami oleh pelajar telah menjejaskan pemupukan budaya belajar dalam kalangan pelajar.

Sekitar tahun 2001 Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) sentiasa berusaha untuk menyediakan perkhidmatan pendidikan terbaik dan berkualiti demi membangunkan generasi masa depan Malaysia yang dinamik dan progresif (Perutusan Menteri Pelajaran, 2001). Di samping itu, KPM telah memberi penekanan kepada perkembangan kemahiran belajar dan kemahiran generik. Fenomena ini adalah untuk melahirkan golongan pelajar yang sentiasa ingin belajar dan berkebolehan mengikuti pelajaran di sekolah dan di rumah (Pusat Perkembangan Kurikulum, 2001). Namun demikian, berlaku perubahan paradigma yang melibatkan perubahan sikap pelajar dalam memupuk budaya belajar sehingga menjejaskan usaha KPM dalam pembudayaan pendidikan ke arah peningkatan budaya belajar dalam kalangan pelajar. Keadaan ini dipaparkan dalam kajian Nardi dan Steward (2003), mendapati apabila seseorang pelajar memasuki persekolahan ke peringkat tinggi, mereka menjadi lebih tidak berminat dengan proses pendidikan. Faktor penyebabnya ialah pelajar tidak suka sekolah, kurang minat dalam pembelajaran di kelas, kebolehan yang terhad, bosan dengan sekolah dan kerja sekolah, tidak suka dengan pengajaran guru, benci peraturan sekolah, aspirasi yang rendah terhadap pendidikan, nilai diri yang rendah dan pencapaian akademik yang rendah. Sesungguhnya keadaan akan menjadi semakin kritikal apabila perkara ini dibiarkan menular dalam sistem pendidikan negara. Oleh itu usaha perlu dilaksanakan untuk meningkatkan pencapaian akademik pelajar khususnya pelajar bumiputera di luar bandar dan bandar lebih rendah pada setiap peringkat pendidikan. Selain itu masalah kadar keciciran yang tinggi di kawasan

luar bandar seharusnya membuka minda dalam pemupukan budaya belajar pelajar.

Sehubungan itu permasalahan keciciran pelajar dalam pembelajarannya perlu ditangani dengan mengambil beberapa langkah proaktif. Sistem pendidikan kini seharusnya menggalakkan hubungan dan menyediakan perkongsiaan pendidikan di antara sekolah, keluarga dan komuniti supaya budaya belajar di sekolah dan di rumah dapat dipupuk secara berterusan. Kajian berhubung dengan masalah ini telah dijalankan oleh Epstein (1986) dengan melibatkan sebanyak 161 buah universiti, kolej dan jabatan-jabatan pendidikan di Amerika. Dapatan kajian mendapati wujudnya jurang yang besar antara kepercayaan pemimpin terhadap kepentingan perkongsiaan yang berkesan antara guru-guru untuk bekerjasama dengan keluarga pelajar dan juga komuniti dalam pendidikan anak-anak di rumah dan di sekolah. Kebanyakan universiti, kolej dan jabatan pendidikan melaporkan bahawa mereka menawarkan sekurang-kurangnya satu kursus dan tajuk yang merangkumi perkongsian pendidikan. Bagaimanapun, perkongsian tersebut tidak mencukupi untuk menyediakan guru, kaunselor dan pentadbir untuk melaksanakan perkongsian secara berkesan. Program sekolah yang melibatkan keluarga dan komuniti juga tidak dapat dipenuhi kerana kebanyakannya hanya berfokus kepada pendidikan awal persekolahan dan pendidikan khas anak-anak.

Selain itu, konsep pembelajaran yang berorientasikan peperiksaan telah menjejaskan usaha pemupukan budaya belajar secara berterusan. Walaupun dasar sekolah yang berorientasikan peperiksaan memberi peluang pembelajaran kepada pelajar tetapi sebenarnya telah menjejaskan budaya belajar secara berterusan dalam kalangan pelajar. Keutamaan tinggi yang diberikan oleh sekolah kepada peperiksaan berbanding aspek lain dalam pendidikan menyebabkan guru berusaha untuk menghabiskan sukatan pelajaran dan kurang menggalakkan pelajar berbincang dalam kelas (KPM, 2002) dan menguasai kemahiran asas pembelajaran sehingga menyebabkan pelajar berasa bosan dan hilang minat untuk belajar (BPPDP, 1994). Keadaan ini menyebabkan pelajar hanya belajar untuk lulus dalam peperiksaan sahaja dan tidak menjadikan pembelajaran itu sebagai satu budaya. Hal ini menyebabkan pemupukan budaya belajar tidak dapat dibentuk dalam diri

pelajar. Pelajar juga hanya melakukan proses pembelajaran untuk lulus dalam peperiksaan sahaja. Hasil kajian yang dijalankan ini diharap dapat menyumbang kepada pembangunan pendidikan di negara ini pada masa depan dan memupuk budaya belajar dalam kalangan pelajar. Budaya belajar seharusnya menjadi amalan demi meningkatkan pembangunan intelektual pelajar dan masyarakat.

Budaya belajar yang kurang menggalakkan dalam kalangan pelajar berpunca daripada motivasi pembelajaran pelajar yang melibatkan diri pelajar, rakan, ibu bapa dan guru (BPPDP, 2001). Fenomena ini mempunyai kaitan dengan masalah pembelajaran pelajar termasuklah kefahaman yang lemah, mudah lupa, tidak menumpu perhatian semasa pengajaran dan pembelajaran, tidak mengambil bahagian dalam proses pengajaran dan pembelajaran, tidak membuat kerja sekolah langsung atau tidak membuat kerja sekolah dengan sempurna, lewat menghantar atau tidak menghantar langsung tugas, malas mengulangkaji pelajaran dan tidak membawa buku ke sekolah (BPPDP, 2001). Oleh demikian faktor-faktor ini menyebabkan pelajar lemah dalam pelajaran, malu untuk bertanya dalam kelas sehingga memberi kesan terhadap pemupukan budaya belajar. Pembelajaran pelajar dalam bilik darjah juga telah menyebabkan pelajar merasa bosan kerana tidak faham semasa pengajaran dan pembelajaran, rendah diri, tidak ada keyakinan untuk berjaya, ponteng kelas dan kerap dimarahi guru turut memberi kesan terhadap pembentukan budaya belajar pelajar.

Halangan pemupukan budaya belajar juga berlaku apabila pelajar bersifat pasif dalam pembelajaran dan tidak bermotivasi dalam pembelajaran di sekolah dan di rumah. Keadaan ini ditunjukkan dalam kajian tindakan oleh Tor (2004) bertitik-tolak daripada masalah pembelajaran Sejarah sekumpulan pelajar dalam satu kelas. Punca masalah pembelajaran Sejarah dalam kalangan pelajar tersebut ialah mereka pasif dalam proses pembelajaran Sejarah dan tidak mengalami proses penaakulan dan *deep learning*. Sehubungan itu, hasil daripada inkuiri secara *deliberate* oleh penyelidik terhadap literatur teori pembelajaran umum ialah teori pembelajaran Sejarah dan program intervensi. Program Intervensi dijalankan dalam tiga lingkaran kerana usaha penambahbaikan dibuat berasaskan maklum balas daripada pelajar semasa pelaksanaan intervensi. Dapatan kajian ini

menunjukkan bahawa pembelajaran koperatif sememangnya berkesan untuk mengatasi masalah pembelajaran Sejarah daripada segi mengingat fakta yang berpunca daripada kepasifan dan pembelajaran penaakulan yang tidak mendalam dalam kalangan subjek kajian. Oleh sebab itu pelajar bersifat pasif dalam pembelajaran mempunyai kaitan dengan kurang motivasi dalam diri pelajar untuk terus belajar sehingga budaya belajar tidak dapat dipupuk dalam sanubari pelajar.

Berdasarkan konteks masyarakat pula khasnya ibu bapa perlu menanamkan motivasi pembelajaran dalam kalangan pelajar terutamanya menyemai budaya belajar di rumah. Ibu bapa bertindak sebagai pemangkin dan penyubur kepada budaya belajar dan keberkesanan pembelajaran pelajar di rumah sebagai meneruskan tradisi belajar di sekolah. Konteks pembelajaran pelajar di rumah, didapati pelajar yang menghadapi masalah pembelajaran di rumah akan memberi kesan dalam pembentukan budaya belajar di rumah. Hal ini berlaku kerana terdapat sesetengah keluarga yang tidak berupaya menyediakan persekitaran rumahtangga yang merangsang, menyenangkan dan menyokong pembelajaran anak di rumah (Swap, 1993). Keadaan ini menjadi halangan kepada anak untuk memupuk budaya belajar mereka di rumah. Oleh itu pihak sekolah mungkin boleh menyediakan latihan kepada ibu bapa, pelajar atau kedua-duanya sekali untuk meningkatkan hubungan positif antara pelajar-ibu bapa di rumah. Strategi yang boleh dilaksanakan ialah lawatan ke rumah untuk mendekati dan memahami keluarga pelajar, memberi maklumat perkembangan pelajar kepada ibu bapa, menerbitkan *news letter* sekolah, mengadakan bengkel atau latihan kemahiran keibubapaan, ceramah tentang perkembangan remaja, cara mendisiplinkan anak, amalan pemakanan yang sihat dan lain-lain cara. Hal ini dilakukan agar ibu bapa dapat menyokong pembelajaran anak seterusnya dapat memupuk budaya belajar anak mereka di rumah.

Guru juga seharusnya menekankan kepada motivasi pembelajaran melalui pemupukan budaya belajar menerusi keberkesanan pelaksanaan proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah. Guru merupakan input pengajaran yang amat penting untuk memberi motivasi belajar kepada pelajar. Peranan guru amat penting dalam menangani masalah budaya belajar pelajar yang lemah. Guru

memainkan peranan penting dalam merealisasikan matlamat dan misi pembangunan pendidikan Negara yang bertaraf dunia dan menjadi pusat kecemerlangan pendidikan (Mok, 2003). Guru perlu fokus kepada pedagogi iaitu kemahiran untuk menghasilkan pengajaran berkesan dengan cara terbaik pada masa kini (Pullias dan Young, 1982). Pengajaran guru juga perlu memahami budaya belajar dengan meneroka isu-isu keadilan dan moral (Good dan Brophy, 2003). Oleh itu, pengajaran berkesan merupakan faktor kuat dalam memberikan motivasi pembelajaran kepada pelajar dalam pemupukan budaya belajar.

Selain itu masalah tidak boleh membaca dalam kalangan pelajar sekolah adalah masalah yang serius yang memerlukan suntikan motivasi pembelajaran daripada guru. Oleh yang demikian, guru perlu berusaha bersungguh-sungguh untuk mengatasi masalah ini. Kajian Zabedah dan Lee (2005) menunjukkan pencapaian kemahiran membaca pelajar pemulihan sekolah rendah adalah kesan motivasi pembelajaran yang diberikan oleh guru. Kajian ini menjadikan kaedah fonetik sebagai asas mengajar kemahiran membaca kepada pelajar pemulihan dengan sampel kajian terdiri daripada lima orang pelajar pemulihan. Hasil kajian menunjukkan bahawa intervensi berkesan meningkatkan pencapaian kemahiran membaca dan kelancaran membaca pelajar pemulihan. Oleh yang demikian pelajar diberi intervensi selama tiga bulan. Pencapaian membaca perkataan diukur dengan menggunakan buku cerita dua suku kata yang dikarang khas untuk menguji pemindahan kemahiran membaca yang telah diajar semasa intervensi. Pencapaian kemahiran membaca diukur berdasarkan jumlah bilangan perkataan yang dibaca dengan betul dan kelancaran membaca diukur daripada masa yang diambil untuk membaca buku cerita tersebut. Intervensi telah berjaya menjadikan pelajar pemulihan sebagai pembaca yang berdikari dalam pemupukan budaya belajar dalam kalangan pelajar. Oleh itu pendekatan ini perlu diaplikasi di sekolah bagi memupuk budaya budaya dalam kalangan pelajar.

Peluang pembelajaran yang disediakan oleh persekitaran sekolah, sokongan komuniti dan KPM mempunyai hubungan rapat dengan budaya belajar pelajar. Peluang pembelajaran pelajar ke peringkat tinggi untuk membolehkan mereka terus belajar adalah terbuka dengan luas. Jumlah pelajar untuk